

2025-05-20

§ 1 2025.002 VN

Översyn av valdistrikt inför de allmänna valen år 2026

Ärendebeskrivning

Varje kommun ska enligt vallagen delas in i geografiska röstningsområden (valdistrikt). Kommunfullmäktige i respektive kommun ska föreslå en indelning som Länsstyrelsen fastställer enligt 4 kap 17 § vallagen.

En kommun kan bestå av en eller flera valkretsar, som sedan delas in i valdistrikt. Kommunfullmäktige beslutade den 31 maj 2017, § 131 att Alingsås kommun från och med valet år 2018 ska utgöra en valkrets. I samband med beslutet genomfördes även justeringar av vissa valdistrikt. Kommunfullmäktige beslutade 14 juni 2023, § 115 om ytterligare förändringar i valdistrikten inför EU-valet år 2024.

Samtliga kommuner ska se över indelningen året närmast före det år då ordinarie val till riksdagen ska hållas. Befolkningen ökar och förväntas fortsätta öka i Alingsås kommun. Valdistriktens indelning kommer kontinuerligt behöva ses över.

Beredning

Valkansliet har i skrivelse den 14 maj 2025 lämnat följande yttrande:

Valkansliet har tagit fram ett förslag på ny indelning av valdistrikt inför de allmänna valen år 2026.

Bestämmelser om valdistrikt finns i vallagen. Ett valdistrikt ska omfatta mellan 1000 och 2000 röstberättigade. Om det finns särskilda skäl får dock ett valdistrikt omfatta färre än 1000 eller fler än 2000 röstberättigade. Skäl för detta kan till exempel vara om valdistriktet är geografiskt svårtillgängligt eller att valdistriktet väntas öka eller minska sin folkmängd inom kort. Motiven till att ett valdistrikt inte får vara för litet är att det äventyrar valhemligheten för de röstberättigade. Ett för stort valdistrikt innebär praktiska problem på valdagen med risk för långa köer för väljare och hög arbetsbelastning för röstmottagare.

Varje valdistrikt har en vallokal och valdistriktens storlek och omfattning anpassas för att få en jämn och smidig tillströmning av väljare till vallokalerna. De röstberättigade bör få en bra resväg till vallokalen och ett distrikt ska om möjligt ha naturliga gränser. Det innebär att gränserna i den mån det är möjligt ska gå längs med vägar och mellan bostadsområden snarare än igenom dem. Ett valdistrikt får inte heller helt omsluta ett annat valdistrikt.

Uppgifter om antal röstberättigade baseras på Valmyndighetens statistik över antal röstberättigade per fastighet. Förslag till ny valdistriktsindelning är baserad på statistik från april 2025.

Valkansliet har sett över samtliga valdistrikt vad gäller storlek och omfattning. För att placera röstberättigade i rätt valdistrikt använder Valmyndigheten adresspunkter. Alla röstberättigade på en fastighet ska tillhöra samma valdistrikt. Det innebär att om fastigheten har flera adresspunkter och dessa finns i olika valdistrikt, kommer alla röstberättigade bli placerade enligt den adresspunkt där flest röstberättigade bor.

2025-05-20

Valdistriktsgränser får inte oavsiktligt dela fastigheter. De enda gånger valdistriktsgränser bör dras över fastigheter är när länsstyrelsen uttryckligen beslutat att det finns särskilda skäl att dela en fastighet. Valkansliets förslag innebär en justering av tre olika valdistrikt. Två fastigheter är idag delade på olika valdistrikt. Fastigheten Bolltorp 4:16 är idag uppdelad mellan valdistrikt Nolby V/Bolltorp, Kvarnbacken och Nolby Ö/Rödene men alla röstberättigade på Bolltorp 4:16 har röstat i Kvarnbacken. Fastigheten Östad 45:1 är idag uppdelad mellan valdistrikten Anten/Gräfsnäs, Långared och Tegelbruket / Simmenäs men alla röstberättigade på Östad 45:1 har röstat i valdistriktet Anten/Gräfsnäs.

Förändring av valdistrikten sker så att valdistriktsgränsen följer fastigheterna och delning av fastigheter inte behöver ske. Med valdistriktssändringen kommer röstberättigade på Bolltorp 4:16 rösta i valdistrikt Kvarnbacken och Östad 45:1 i valdistrikt Anten/Gräfsnäs.

Förändringar avseende avser fastigheterna Bolltorp 4:16 och Östad 45:1 finns beskrivna i bilaga 2 och bilaga 3.

Regeringen beslutade den 6 oktober att kommungränsen mellan Lilla Edets kommun och Alingsås kommun skulle ändras. Ändringen trädde i kraft 1 januari 2019. Fastigheterna är Granås 1:1, Granås 1:2 och Granås 1:3 flyttades från Ale kommun till Alingsås kommun då kommungränsen ändrades. Dessa fastighetsägare är idag folkbokförda i Alingsås kommun.

Dessvärre ändrades inte valdistriktet för berörda fastigheter. Röstberättigade i ovanstående fastigheter har dock röstat i Alingsås kommun sedan 2019, då Länsstyrelsen manuellt kunnat lägga in dem i rätt valdistrikt. Länsstyrelsens möjlighet att manuellt flytta fastigheter har dock upphört och det krävs därför ett kompletterande beslut för att permanent överföra dessa fastigheter till rätt valdistrikt. Beslut i kommunfullmäktige tas även i Ale kommun. (se bilaga 4 för ändring) Valdistriktet Anten/Gräfsnäs behöver därför ändras för att följa kommungränsen.

Valnämnden ser över och beslutar om vilka vallokaler som ska knytas till respektive distrikt under hösten 2026.

Beslut

Förslag i beslut i kommunfullmäktige

1. Förslag om förändring av valdistrikt i Alingsås kommun godkänns.
2. Förslaget överlämnas till Länsstyrelsen för prövning.

Expedieras till

Kommunfullmäktige

2025-05-20

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse - Översyn av valdistrikt inför de allmänna valen år 2026
- Bilaga 1 - Förslag till valdistriktsindelning inför valet 2026 - hela kommunen
- Bilaga 2 - Förändringar av valdistrikt Nolby V/Bolltorp, Bolltorp 4:16
- Bilaga 3 - Förändring av valdistrikt Anten/Gräfsnäs, Östad 45:1
- Bilaga 4 - Förändringar av valdistrikt Anten/Gräfsnäs, Granås 1:1, Granås 1:2 och Granås 1:3
- Bilaga 5 - Tabell med förändringar i indelningen av valdistrikt mellan 2023 och 2026 års val
- Bilaga 6 - Förslag till valdistriktsindelning inför valet 2026 - indelning per distrikt
- Bilaga 7 - Valdistriktsindelning 2024 - hela kommunen
- Bilaga 8 - Förslag till valdistriktsindelning 2024 - indelning per distrikt